

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Τμήμα Ψυχολογίας

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ¹

Το Εργαστήριο Εφαρμογών Διαπολιτισμικής και Κοινωνικής Ψυχολογίας αποτελεί **μετεξέλιξη και ιστορική συνέχεια** του Κέντρου Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας, το οποίο ιδρύθηκε το 1993 με πρωτοβουλία του αείμνηστου ομότιμου καθηγητή Δημητρίου Γεώργα, στο πλαίσιο του νεοσύστατου (τότε) Προγράμματος Ψυχολογίας στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Ο δυναμικά αναπτυσσόμενος κλάδος της Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας έχει ακόμα βαθύτερες ρίζες στο ΕΚΠΑ, καθώς είχε προηγηθεί, ήδη από το 1987, η αναγόρευση σε επίτιμο διδάκτορα του ελληνικής καταγωγής καθηγητή Harry Triandis, αναφερόμενου στη διεθνή βιβλιογραφία ως ενός από τους «πνευματικούς πατέρες» της Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας. Ακολούθησε ακόμα μία αναγόρευση σε επίτιμο διδάκτορα ενός άλλου κορυφαίου ιδρυτικού μέλους της Διεθνούς Εταιρείας για τη Διαπολιτισμική Ψυχολογία (International Association for Cross-Cultural Psychology), του καθηγητή John Berry, το 2001. Ο ίδιος ο καθηγητής Γεώργας υπήρξε ηγετική φυσιογνωμία της Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας, διετέλεσε πρόεδρος της Διεθνούς Εταιρείας για τη Διαπολιτισμική Ψυχολογία (2006-2008) και βραβεύθηκε από αυτήν για το σύνολο του έργου του το 2012.

Υπό την επιστημονική καθοδήγηση του καθηγητή Γεώργα, το Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας παρήγαγε σειρά **διδασκατορικών διατριβών** και συμμετείχε στην υλοποίηση και δημοσίευση **σημαντικών εμπειρικών ερευνών** πολιτισμικού και διαπολιτισμικού περιεχομένου, σε τομείς όπως η νοημοσύνη των παιδιών (Georgas, Weiss, Van de Vijver, & Saklofske, 2003) και η δομή και λειτουργία της οικογένειας (Georgas, Berry, Van de Vijver, Kağitçibaşı, & Roortinga, 2006). Στο πλαίσιο λειτουργίας του Κέντρου Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας εκπονήθηκε μία από τις πρώτες μελέτες της ένταξης μεταναστών και παλιννοστούντων στην ελληνική κοινωνία (Γεώργας & Παπαστυλιανού, 1993). Η παράδοση αυτή συνεχίστηκε μετά την αφυπηρέτηση του καθηγητή Γεώργα, με διαπολιτισμικές έρευνες σε θέματα όπως τα κοινωνικά αξιώματα (Gari, Panagiotopoulou, & Mylonas, 2009), οι διαπολιτισμικές σχέσεις στις πλουραλιστικές κοινωνίες (Pavlopoulos & Motti-Stefanidi, 2017) και η πολιτική συμμετοχή των νέων στην Ευρώπη (Pavlopoulos, Kostoglou, & Motti-Stefanidi, in press). Επιπλέον, οργανώθηκε στην Ελλάδα το 18ο παγκόσμιο συνέδριο της Διεθνούς Εταιρείας για τη Διαπολιτισμική Ψυχολογία (Σπέτσες, 2006), η επιτυχία του οποίου

¹ Η παρούσα έκθεση βιωσιμότητας συντάχθηκε ως υλικό τεκμηρίωσης για την ίδρυση του Εργαστηρίου Εφαρμογών Διαπολιτισμικής και Κοινωνικής Ψυχολογίας (αρ. απόφασης 69, ΦΕΚ Β' 4467/9.12.2019).

αποτυπώθηκε στην έκδοση αυτοτελούς τόμου με επιλεγμένες εργασίες (Gari & Mylonas, 2009). Πιο πρόσφατα, το Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας προσελκύει το αυξανόμενο ενδιαφέρον μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών από το εξωτερικό, στο πλαίσιο του προγράμματος ανταλλαγής φοιτητών Erasmus+, καθώς και για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής στην Ελλάδα.

Τα παραπάνω στοιχειοθετούν τη μακρόχρονη και δυναμικά αναπτυσσόμενη ερευνητική και διδακτική παράδοση που δημιουργήθηκε στο Τμήμα Ψυχολογίας του ΕΚΠΑ με πυρήνα το Κέντρο Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας, την οποία φιλοδοξεί να συνεχίσει και να προεκτείνει το προτεινόμενο Εργαστήριο Εφαρμογών Διαπολιτισμικής και Κοινωνικής Ψυχολογίας, ενισχυμένο με τις διευρυμένες δυνατότητες διεθνών συνεργασιών και χρηματοδότησης που παρέχει η νομική υπόσταση ενός εργαστηρίου.

Οι **δραστηριότητες** του Εργαστηρίου Εφαρμογών Διαπολιτισμικής και Κοινωνικής Ψυχολογίας θα συμπεριλάβουν: τη διεξαγωγή ερευνών με αντικείμενο τον πολιτισμό και τη διαφορετικότητα σε διεθνές και εθνικό επίπεδο· τη μελέτη των διεργασιών επιπολιτισμοποίησης και ένταξης στην ελληνική κοινωνία πολιτισμικά διαφορετικών ομάδων (π.χ. πρόσφυγες, μετανάστες), κοινωνικά ευάλωτων ομάδων (π.χ. άστεγοι, φτωχοί) και μειονοτικών ομάδων με όρους κοινωνικής ισχύος (π.χ. θρησκευτικές μειονότητες)· την κατασκευή ή/και προσαρμογή πολιτισμικά ενήμερων ψυχομετρικών εργαλείων· την επιμόρφωση και κατάρτιση επαγγελματιών που εργάζονται με πολιτισμικά διαφορετικούς και μειονοτικούς πληθυσμούς· την εκπόνηση προγραμμάτων παρέμβασης στην κοινότητα για τη βελτίωση των διομαδικών σχέσεων και της διαπολιτισμικής επικοινωνίας· την κατάρτιση εμπειρικά τεκμηριωμένων προτάσεων για τον σχεδιασμό πολιτικών πάνω σε ζητήματα πολιτισμού και διαφορετικότητας· την οργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων για τη διάχυση του ερευνητικού έργου· και την υποστήριξη του διδακτικού έργου του Τμήματος Ψυχολογίας, σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό επίπεδο. Οι παραπάνω δραστηριότητες θα ενισχύσουν την εξωστρέφεια του Τμήματος Ψυχολογίας και τη διασύνδεση του πανεπιστημίου με την κοινωνία, αυξάνοντας την προστιθέμενη αξία του ΕΚΠΑ στο διδακτικό, στο ερευνητικό και στο κοινωνικό πεδίο.

Το Εργαστήριο Εφαρμογών Διαπολιτισμικής και Κοινωνικής Ψυχολογίας **θα στελεχωθεί** από μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΕΠ και ΕΤΕΠ του Τμήματος Ψυχολογίας ή/και άλλων πανεπιστημιακών Τμημάτων με συναφή γνωστικά αντικείμενα και ερευνητικά ενδιαφέροντα, υποψήφιους διδάκτορες που θα εκπονήσουν έρευνα σε θέματα Κοινωνικής και Διαπολιτισμικής Ψυχολογίας, μεταπτυχιακούς φοιτητές, και εξωτερικούς συνεργάτες (μεταδιδάκτορες ή διδάκτορες ή κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου ή επαγγελματίες σε συναφείς ειδικότητες).

Η **υλικοτεχνική υποδομή** που είναι αναγκαία για τη λειτουργία του Εργαστηρίου Εφαρμογών Διαπολιτισμικής και Κοινωνικής Ψυχολογίας θα υποστηριχθεί από τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις του Τμήματος Ψυχολογίας χωρίς να απαιτείται η άντληση νέων πόρων. Το Εργαστήριο θα στεγαστεί σε γραφείο του 5^{ου} ορόφου του κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής, στην κυψέλη 505. Ο χώρος αυτός θα περιλαμβάνει επαρκή επίπλωση

(γραφεία προσωπικού και συνεδριάσεων, βιβλιοθήκες) και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (σταθερό και φορητό υπολογιστή, εκτυπωτή, θέσεις δικτύου, fax, βιντεοπροβολέα και οθόνη προβολής). Τα παραπάνω διατίθενται για αποκλειστική χρήση από το Εργαστήριο Εφαρμογών Διαπολιτισμικής και Κοινωνικής Ψυχολογίας.

Όσον αφορά στη **χρηματοδότηση**, επισημαίνεται ότι η ίδρυση του Εργαστηρίου Εφαρμογών Διαπολιτισμικής και Κοινωνικής Ψυχολογίας δεν απαιτεί καμία δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού. Επίσης, το Εργαστήριο δεν θα επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του ΕΚΠΑ ή του Τμήματος Ψυχολογίας, αλλά θα λειτουργεί αποκλειστικά με τους πόρους που εξασφαλίζουν οι δραστηριότητές του. Η διαχείριση των οικονομικών του Εργαστηρίου θα γίνεται μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του ΕΚΠΑ σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο. Αναλυτικά, οι οικονομικοί πόροι του Εργαστηρίου θα προέρχονται από:

- τη συμμετοχή –αυτόνομα ή με κοινοπραξίες– σε ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα που προκηρύσσουν διεθνείς και εθνικοί φορείς χρηματοδότησης,
- την παροχή τεχνογνωσίας σε επίπεδο έρευνας και εφαρμογών (παρεμβάσεων),
- τη δημιουργία πολιτισμικά ενήμερων ψυχομετρικών μέσων και διαδικασιών ψυχολογικής αξιολόγησης,
- ειδικές εισφορές και χρηματοδοτήσεις από διεθνείς οργανισμούς, δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις και νομικά ή φυσικά πρόσωπα,
- τη διοργάνωση επιστημονικών και εκπαιδευτικών εκδηλώσεων στα πεδία της ειδικότητας του Εργαστηρίου,
- κληρονομίες, δωρεές και κληροδοσίες, καθώς και κάθε άλλη οικονομική ενίσχυση που προέρχεται από φυσικά και νομικά πρόσωπα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,
- την παροχή υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθ. 3, παρ. 3, Π.Δ. 159/1984 (Α' 53),
- από κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

Βιβλιογραφία

- Γεώργας, Δ., & Παπαστυλιανού, Α. (1993). *Επιπολιτισμός Ποντίων και Βορειοηπειρωτών στην Ελλάδα: Ψυχολογικές διεργασίες προσαρμογής*. Αθήνα: Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού.
- Gari, A., & Mylonas, K. (Eds.). (2009). *Quod Errat Demonstrandum: From Herodotus' ethnographic journeys to cross-cultural research*. Athens: Pedio Books.
- Gari, A., Panagiotopoulou, P., & Mylonas, K. (2009). Social axioms in Greece: Etic and emic dimensions and their relations with locus of control. In K. Leung & M. H. Bond (Eds.), *Beliefs around the world: Advancing research on social axioms* (pp. 197-216). New York, NY: Springer.
- Georgas, J., Berry, J. W., Van de Vijver, F., Kağitçibaşı, Ç., & Poortinga, Y. (Eds.), *Families across cultures: A 30-nation psychological study* (pp. 344-352). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Georgas, J., Weiss, L., Van de Vijver, F., Saklofske, D. (Eds.). (2003). *Culture and children's intelligence: Cross-cultural analysis of the WISC-III*. San Diego, CA: Academic Press.
- Pavlopoulos, V., Kostoglou, D., & Motti-Stefanidi, F. (in press). From political interest to participation in EU-related actions: The mediating role of European identity and political efficacy. *Psychology: The Journal of the Hellenic Psychological Society*.
- Pavlopoulos, V., & Motti-Stefanidi, F. (2017). Intercultural relations in Greece. In J. W. Berry (Ed.), *Mutual intercultural relations* (pp. 187-209). Cambridge, UK: Cambridge University Press.